

TRIGODNJA DANICA.

Katolski cerkveni list.

N. 34.

V četrtek 21. vel. serpana.

1851.

Nektere napake in pregrehe po Slovenskim.

(Dalje in konec.)

4. Druga napaka, ktera se mora med nar veci steti, je, de je se veliko spašnikov sem ter tje, kteri niso razdeljeni, in namesto čednika, od vsake hiše svojiga otroka, ali pastirja na pašo zagaujajo. Tako pride na trume otrok različne starosti in spola skupej, ki se učé edin od družiga preklinjati, živino pretepati, po polji in doma krasti in vse napake in pregrehe. Dolžnost staršev je, otroke, kolikor koli je moč, zmiraj blizo sebe in pred očmi imeti. Vse čednosti in dobre lastnosti staršev naj otroci od svojih mladih let per njih vidijo, de se vsiga dobriga in lepiga navadijo; hudiga se ve, de se morajo starsi sami na vso moč varovati, in če se po nesreči primeri kej taciiga, nad čimur bi se otroci spodtikovali, se mora saj njih očem odmakniti. Otrok tedaj ne pušati v derhali, kjer se malo prida vidi in sliši. — Tudi v cerkev naj starsi otroke sami seboj vodijo, in jih ne pušati hoditi z razujzdanimi hlapci ali pa s spačnimi deklinami. Puštiš otroka s hlapcem v cerkev, bota kje do praga skupej šla: potlej, če je otrok se dober, mora iti sam v cerkev, ker malovredni hlapčon pogosto v lopi ostane, ali pa se zunaj cerkve obteči, in otrok se bo v kratkim pohujšal, de bo ravno tak. Ravno tako se nedolžne deklice pohujšajo, ako z nesramnimi zijalovkami po vodo hodijo, ker ravno per sterni in na perisu je velikrat brez mere napačnih pogovorov in družih nespodobnost.

5. Zopet druga huda reč, ki veči del iz poprejšne izhaja, je ta, de prav veliko otrok, ki so ze sv. obhajilo opravili, vender ne hodi ob nedeljah in praznikih k božji službi. Gospodarji in očetje si s tem hude reči na svojo vest nakladajo; zakaj taki otroci nekako obdivjajo, in ni čuda, de potlej cerkve nikoli ne ljubijo, ker se je niso v otročjih letih učili ljubiti. Ni čuda, de je po tem takim po vsih krajih pertožba zavoljo robotih in divjih potepinov, kteri v očitno pohujšanje med nar svetejšim opravilam in zlasti med pridigo zunaj cerkve posedajo, postajajo in polegajo, in se hujsi reči po-

čenjajo. In koga bi serce ne zbolelo, de dedci s sivo glavo in brado in s skerbastimi čeljustmi velikrat niso boljši kot mladi zijaki. Tako deleč pride človek, ki se v mladosti Boga ne prime!

6. Veliko vasi je, ki se njih prebivavci med seboj sortajo, nekako postransko gledajo. Imajo ze stare perimke, ki si jih eden drugimu dajejo, in si nasprot tudi nove zmislujejo, s kterimi si nasprot nagajajo. Koliko hudiga, koliko preprirov in pobojev de iz tega pride, je lahko misliti, ker po veči del se to sovraštvo ze med pastirji začne, in z njimi dalje rase. Take sovraštva se pogosto se bolj zmnožijo, in vkoreninijo s pravdami, ki jih imajo vasi ali soseske med seboj za gojzde, pašnike i. t. d. Najdejo se soseske, ki imajo med seboj ze več kot pol stoletja stare in se zmiram nedognane pravde. Kako žalostno de je pri tacih s kersansko ljubeznijo, se lahko razvidi, ker po sveti veri se eniga samiga človeka ne smemo sovražiti, koliko manj pa ljudi cele vasi ali cele soseske.

7. Posebna pregreha ljudi sedanjiga časa je napčno zaupanje samih nase in premalo zaupanje v Boga. To se zlasti v djanji ljudi razodeva. Od tod pride, de: delati! delati! neprenehama delati; pa skorej nič ne moliti. Vsa družina zjutraj zroji na noge; nekteri storč križ in kak očenas posestrajo, nekteri se tega ne, kakor de bi se z nekterimi malo trenutki, ali minutami molitve res vse zamudilo. In ko se človek v tednu toliko trudi in dela za telo, v nedeljo tako slabo dela za svojo dušo, de morebiti med božjim opravilam zunaj cerkve poseda, ali pa kako sv. mašo brez pridige vjame, in potlej v pivnico gre, namesto de bi v cerkvi molil in dal Bogu, kar je božjga. Se ve, de to ni sploh, vender zlo pogosto. Ker je pri napčnim zaupanji v sebe gluho zaupanje v Boga, se ni čuditi, de je pogosto tudi o žetvi gluho klasje in lahni snopi vsled rije ali hude ure pri vsim silnim delu. Gospodarjem je skerbeti, de vsa njih hiša pred začetakam dela zjutraj, in po delu zvečer moli, potlej bo blagoslov per hiši. De bo sreča, je potreba dela in molitve, molitve in dela; čno brez družiga ne more biti. De pa vender molitev več

stori, kakor delo, je očitno. Komur bi se pa vender to utegnilo čudno zdeti, naj pomisli na nekdanje čase, ko so bile mesta in celo deželne okrajne polne samostanov (kloštrov), ki so bili napolnjeni z minihi in nunami, in pušave polne pušavnikov. Le-ti niso toliko s svojimi rokami perdelali, veliko več pa za svoje dobrotnike, za kmete in mestnice, za žive in mrtve noč in dan molili in blagoslova božjiga z nebes prosili. Dobrotljivi Bog je blagoslovil kmetam polje in rokodelcam njih ročno delo, in so imeli vsi dosti živeža, kmetje, mestnici, rokodelci, minihi in berači. Zdaj se veliko manj vbogajme stori, kot nekdanj, vender vsiga primankuje. Zaupanja, molitve in usmiljenja je premalo: preveč pa — nagnusne, nekersanske, peklenske kletvinje! Skorej vse kolne, mlado in staro, veliko in malo: — to so v resnici antikristovi časi! Ni čuda, de je toča skorej celo deželo obiskala. — Ako se namerijo tudi taki, naj že stanujejo kjer horejo, de so zapustili cerkev in sv. zakramente, Boga in svojo duso, je od njih komaj kej govoriti, ker taki ljudje so otrešli od sebe skorej vse, kar je človeškiga, desiravno se večkrat radi s svojo človečnostjo, toploserčnostjo, s svojimi mehкими čutili ponasajo. Vsaki božji dan jedó in pijejo, in se nikoli ne zahvalijo za to svojimu dobrotljivimu Stvarniku in Očetu, iz cigar roke vse izhaja. „Vol in osel poznata svojiga gospoda,“ taki človek — nevedniši od osla — ga pa noče spoznati, desiravno vsak ljubi dan darove iz njegove milostljive roke vziva! „Jerusalem, Jerusalem, convertere ad Dominum Deum tuum!“ — a —

Nekteri opomni zastran spoštovanja svetih krajev.

Nobena reč človeku sereca tako ne povzdigne, kakor lepa in snazna katoliška cerkev. Kadar človek v lepo ospazeno cerkev stopi, ga nehoté nekaj takorekoč od zemlje vzdigne, njegov duh je v živo premenjen od pričujočnosti božje in roke se nevedama sklepajo k molitvi. Kako je velika sreča farmanam lepa in v snagi ohranjena cerkev, in kolike hvale so vredni soseseani, kateri skerbé za lepoto božje hiše, in za vse svete kraje, kateri k nji gredo, kakor zagradi, kori, turni, zvonilo, pokopalisa in kar je enačiga.

Kakor pa snaga in lepota božje hiše pobožnost vernih vnéma in spodbuja, tako nesnaga v svetih krajih veliko pripomore, de so verni zmiram bolj mlačni in vnemarni, de se zlasti v božji hiši ne obnašajo s takim spostovanjem, kakor se temu svetimu kraju spodobi. Le prerado se zgodi, de so sem ter tje cerkve zlo vmazane, ker se prereditko pobelijo, de je po altarjih, svetih podobah, klopeh, po tleh i. t. d. na perste debelo prahu in plaže, de je priprava k božji službi silo vmazana, ali pa se stergana. Vse take in enake napake so krive, de verno ljudstvo zmiram manj strahú do božjih véz ima, in ni redko, de se mnogi éez vso mero pohujstljivo v cerkvi ali pa pri cerkvi obnašajo. — Nekteri cerkovniki ali mežnarji zaslužijo oestro očitanje, ker v cerkvi ravno tako prederzno zlobodrajo, norčujejo in se širokoustno smejaajo, kakor v svoji mežni, in ko ljudje molijo, se na spoved perpravljajo i. t. d., ti nespostljivi večkrat brez vsiga božjiga strahú po cerkvi brez take potrebe ropočejo, tolčejo in govore.

Éez vse prederzni so nekteri cerkvenidelavci,

tako, de bi komaj verjel, kdor jih sam ne vidi. Naletel sim nekoga, v neki podružnici delajočiga, kateri je brez vsiga božjiga strahu v cerkvi per mizi sedel in pokrit žgance jedel. Drugi, ki se sicer zlo pobožin šteje, je v farni cerkvi, ko je nekaj popravljal, dimko v ustih imel in tobak pil (kadil); od kodi je tolika neobtesanost? Ali ne gre takim očitanje Jezusovo: „Moja hiša je hiša molitve, vi pa ste jo storili jamo razbojnikov!“

Se marsikej družih pregrešnih napak je, s kterimi se božji hiši nečast dela, med kterimi ni poslednja ta, de se psi v cerkev vodijo ali pa spu-sajo. Cerkev ni za pse, ampak za ljudi. Ako se samo to preudari, koliko ljudi se v molitvi ali v zbranih svetih mislih zmoti, ko napačno žival v oči vjamejo, je že dosti očitno in jasno, de je to pregrešno. Tudi se v ljudéh pomanjša spostovanje do svetiga kraja, ako vidijo, de se božja hiša v pasji hlev spreoberne (Bog nam grehe odpusti!).

Pokopalisa, sveti kraji, na kterih trupla mervih počivajo, tudi velikrat premalo spostovanja imajo. V Ordo cultus div. publ. in dioec. Lab. se bere: „Coemeterium ubique sit clausum, ut pecudes ab ejus ingressu arceantur; adsit etiam crux in eo crecta. Pokopalise naj bo od vsih strani zaperto, de ne bo mogla živina vanj hoditi: tudi kriz naj znotraj stoji.“ Je pa temu nasprot več pokopalíš, pri kterih ni ne vrat, ne kriza, in nameri se celo, de nalaš živino na pokopalisa past spušajo, kar je zlo nespodobno in naravnost zoper cerkveno postavo. Kako nespodobno je, ako je p. polno živinskih odpadkov po pokopalisi, ko merlica pernesó, ali pa na vsih vernih duš dan, ko pride na trume ljudi molit! Ravno tako in še bolj nagnusno je, de ljudje sami brez vsiga spoštovanja kraje okoli božje hiše pogerdujejo, de se počtenimu človeku velikrat studí, ko k marsikteri cerkvi pride. Ker duhovni na take reči ne morejo vselej paziti, bi mogli ključarji, župani in zlasti mežnarji gledati, de bi se vse take in enake nespodobnosti odvračale. Zakaj: „Domum Dei decet sanctitudo; Božji hiši se spodobi svetost.“ — a —

Šolska poskušnja na Bistrici v Bohinju

21. maliga serpana 1851.

Slava začetniku dobre šole! Slava pa tudi njim, kateri v pričetim dobro nasledvajo, osnovano in vredjeno lepo izpeljujejo! Seréno veselje je bilo za častite gospode in druge poslušavce, kateri so 21. maliga serpana t. l. pri slovesni šolski poskušnji na Bistrici v Bohinju se znajdlí. Prav lepo in spodbudljivo je že to, de ondi tudi staršev in družih odraslih veliko k šolski poskušnji poslušat pride, de se sami od prida dobre šole prepričajo. Se pesebna čast pa je tej šoli ta dan došla, de so med mnogimi družimi gospodi tudi visoko pošтовani, za obéni blagor vsi vneti gospod okrajni poglavar iz Radoljce pričujoč bili. Pred spraševanjem so visoko častiti gospod tehant iz Górij sami zahvalno sv. mašo imeli, in h koncu zahvalno pesem „Te Deum“ zapeli. Ginljivo je v cerkvi na Bistrici slišati milo-prijetno petje na koru. — Spraševanje se je po navadi s kersanskim naukam začelo, v kterim so se otroci prav dobro izurjene pokazali; tudi zgodbe sv. pisma so prav lepo pripovedovali. Kar pa druge vednosti tiče, je bilo posebno veselje slišati, kako nekteri otroci našo zemljo sploh, posebno naše cesarstvo,

in zlasti Ilirijo in Palestino (sveto deželo) popisovati znajo. Kolikrat slišijo ali beró tudi kmečki ljudje imena ptujih mest, dežel, narodov i. t. d.! kako dobro je torej tudi zanje, če od zemljopisja vsaj poglobitve zaumene, in zlasti od Evrope, od domače države in od svete dežele nekolikšno znanost imajo! Nadalje so nekateri otroci pokazali, de znajo že s tristavko (vganjko po tri) računati ali rajtati; de znajo tudi že izpiske ali konte, pobotne liste ali kvitenge in enake slovenske pisma delati. — Zmed nar pridniših učencov in učenk so h koncu prvi z bukvicami, drugi (pohvaljeni) pa s svetimi pobobšinami v tablicah obdarovani bili; v čast in veselje so jim pri tem še godci zagodli. Nato pa so še posebej obdarovani in pohvaljeni bili tisti pridni šolarji in šolarce, kateri so si v izreji in požlahtnjenju sadnih drevesc nar več prizadjali. Pervimu zmed teh so gospod okrajni poglavar zraven tega še sami lep dar v denarjih pridali, so njega in druge še bolj spodbódlji z opominami, de pridni sadjorejci ne le sebi, ampak tudi veliko drugim ljudem dobro stori, — in so obljubili, de nar pridnišji sadjorejci prihodno leto spet od njih posebno obdarilo upati smé. Bog daj veliko tacih za pravi prid svojih podložnih tako skerbnih poglavarjev, Bogu in cesarju tako zvestih služabnikov!

Ko je vse drugo dokončano, pa stopi pridna, ovenčana šolarca, Johana Stare, pred pričujoče gospode in poslušavce, vse s ponižnim priklonom pozdravi, in v nedolžni, otročji priserčnosti sledeče besede govori:

„Prečastitljivi gospodje in vsi pričujoči prijatli! Dobrotljivo mi dovolite, de v imenu vsih učencov in učenik očitno pred Vami govorim.“

„Dans je dan veselja — veselja za nas učence, pa tudi za častitljive gospode in druge pričujoče prijatle. Dans smo pokazali, de smo si preteklo šolsko leto po svoji moči prizadevali potrebnih naukov se naučiti. Ali komu smo se za vse to zahvaliti dolžni? Nar prvo večnimu Bogu — potem pa Vama, častita gospoda, preljuba učenika! ki sta se dan na dan trudila z nauki nas navdati, ki glavo urijo in serce blažijo. Veliko sta mogla z nami poterpeti, ko sta nas okorne otroke brati, pisati, rajtati in lepo se obnašati učila, de bi dopadli Bogu in vsim poštenim ljudem. Kako priserčno ste nas Vi, duhovni učenik! opominjevali k molitvi, nam priporočevali lepo zadržanje v cerkvi, v šoli, in doma do svojih staršev, de bi se nad nami spolnila obljuba Božja, de se bo tistim otrokam dobro godilo, kateri svoje starše spoštujejo. Hvala Vama torej, hvala Vama, častita gospoda učenika! Mi revni otroci Vama truda poplačati ne moremo; zatorej Vama je pa Bog prelepo plačilo v nebesih obljubil rekoč: „Kteri jih bodo veliko podučili v pravičnosti, se bodo svetili kakor zvezde na vse večne čase.“

„Pa tudi Vam, preljubi očetje in matere! gre lepa hvala, de ste nas v šolo pošiljali. Sami ste se prepričali, koliko dobriga smo se naučili; in če le nekoliko premislite, morate spoznati, de imate zdaj boljše otroke, odkar jih v šolo pošiljate. O pošiljajte jih zatorej tudi zanaprej z velikim veseljem v šolo, posebno zdaj, ko se je po neutrudljivim prizadevanju častitljivega gospod fajmoštra in srenjskiga župana nova šola zidati začela! Glejte, de bote lepo in prostorno šolo z ukáželnimi otroci napolnovali!“

„Vama pa, častiti gospod fajmošter in srenjski župan! se za ves trud serčno zahvalimo; in ker Vama mi revni otroci tega poverniti ne moremo, večniga Boga prositi hočemo, de bi Vama večno plačilo v nebesih dodelil.“

„Prejmite pa tudi Vi, visoko spostovani blagorodni gospod okrajni poglavar, in Vi, preča-

stiti gospod tehant, kakor tudi vsi drugi častiti gospodje našo serčno zahvalo, de ste nas s svojo pričujočnostjo počastili, in tako celi fari veliko čast, nam pa toliko nedolžniga veselja za današnji dan napravili.“

„Le še vas, tovarši in tovaršice! ki ste že bolj odraščeni, in bote zdaj vsakdanjo šolo zapustili, vas imam še nekaj opomniti, vas še nekaj prositi. O prosim vas, tovarši moji! de nikoli ne pozabite naukov, ki ste jih v šoli prejeli! Živite po izgledu svetiga Alojzja, svojiga pomočnika, in obljubite mu, de bote tako radi molili, delali, starše in učeniki vbogali, kakor je on, angelski mladeneč, pobožno in sveto živel. — In ve, ljube tovaršice! nikdar ne opustite molitve, h kateri so nas častiti gospod duhovni učenik toliko opominjevali; posebno nikdar ne prenehajte, devici Marii se priporočevati. Prosimo jo, de bi nam bila naša vedna tovaršica, de bi nas obvarovala, de bi enkrat na dan plačila po njenim izgledu čiste in nedolžne pred sodni stol Božji stopile. — Vsi skupej pa, dragi tovarši! ljube tovaršice! izročimo vse svoje življenje ljubeznjivimu Bogu, svojimu Izveličarju Jezusu Kristusu, in njegovi materi, prečisti devici Marii. — in gotovo bomo srečni časno in večno.“

(Opomin na Jezusa, Marijo in sv. Alojzja je otrokam v toliko živši podbuda bil, ker so v šolski izbi podobe križaniga Odrešenika, Marije prečiste device in solarskiga patrona sv. Alojzja pred sabo vidili, na ktere jim je mlada govornica tudi pokazala.)

Po gladko in lepo sklenjenim in dobro sprejetim nagovoru so pa otroci skupej sledečo pesem po končani skušnji (iz bukvice „Sveto opravilo za šolarje“) prijetno zapeli:

„Poskušnjo dokončali	Vse svoje dni živeli
Otroci srečno smo,	Po navkih prav zvesto,
In de smo toljko znali,	V nebesih pa prejeli
Boga zahvalimo!	Placilo bodemo.
Zahvalmo učnike	Ko šolo dokončali
In ljube starše,	Zivljenja nasiga,
Dobrotnike velike,	Bog daj, deb' tak obstali,
Ino prijatele!	Nam sodba mila bla!
Pohvala toljko mila,	Deb' ravno tak veseli
Ki smo jo slišali,	Iz strašne sodbe sli,
Nas bode veselila	In večno hvalo peli
Vse naše žive dni,	V nebesih zvoljeni.“

V šolo je hodilo 171 otrok, kateri so se po vpetjani in ohranjeni hvalve vredni navadi v treh oddelkih učili. To ser posebno gosp. učitelju veliko truda prizadene, ker nektere dni sam po šest ur (dopoldan štiri, in popoldan dve uri) uči; pa, ker ves za šolo in za nedolžno mladost živi, vse rad in z veseljem stori, kar vé, de ji v prid in blagor tekne. Opomnim tudi še, de je zlasti po njegovim prizadevanju to leto na Bistrici 630 drevesc (jabelk in hrušk) od solarjev in solare požlahtnjenih bilo. Ondašnji mladi in skerbni srenjski župan, ki v prid šole in mladosti veliko stori, še sam eno njivo s sadnimi drevesci ima, na kateri pušči, de šolarji in šolarce, od g. učitelja napeljevani, divjake cepijo in požlahtnujejo. Kako pač dobro bi bilo, ko bi v vsaki fari, kjer šolo imajo, nekoliko od srenjskiga spasnika, ali pa eno njivico za vertno šolo odločili in prepustili, kjer bi se mladost po napeljevanju duhovnov in učiteljev sadne drevesa izrediti, presajati, požlahtnovati in oskerbljevati vadila, od kodar bi po tem vsak srenjan ali zastenj ali pa za majhno, mladosti ali srenji v prid odmenjeno placilo ze požlahtnjenih drevesc dobiti zamogel! Kjer si, kakor na Bistrici, z g. učitel-

teljem tudi gosp. kaplan in gosp. fajmošter v prid šole in mladosti vse prizadenejo, se — z združeno močjo — tudi vse storiti in izpeljati zamore. Pri tem le to še v misel vzamem, da so gosp. fajmošter clo od slavniga ministerstva pohvalo dobili, ker so se toliko trudili, da se je hiša za šolo kupila in že predelovati začela, da se bote dve lepi, prostorni šolski sobi s pripravnim stanovanjem za učitelja napravile.

Bog jih živi in ohrani vse, kateri se za časni in večni prid mladosti resnično trudijo, blagoslovi njih skerb in prizadevanje, in jih obdaruj za to v tem in prihodnim življenju! —

Od Rusov se zamoremo tudi kej dobriega naučiti.

„Vid. dennik“ razklada pod napisom: „Očitno učenje v Rusih leta 1850“ stanje rusovskih učilnic, v katerih najdemo pravila, ki bi jih mogla sleherni vlada sprejeti, ako želi sebi in svojim podložnim srečo in blagor.

Car, spoznavši, da edina terdna podstava sleherniga srečniga učenja je verstvo ali naboženstvo, je napravil, da bi se naj budljivši na to gledalo, da mesta verstniga učilstva po vsih učilnah od vseučiliša do male šole na kmetih dobé možje, presunjeni od svetosti svojiga poklica, kateri naj bodo z gorečo vero in delavno ljubeznijo v duše mladenčev in otrok svete kersanske resnice vsajali, in zasevali v njih serca seme čednost, ter delali ne samo z besedo, ampak z vidnim zgledam svojiga življenja. Tako se uči rusovska mladost po vsih vseučiliših in licejih in na glavnim pripravniskim vstavu verniga in djanskiga bogoslovja in cerkovniga zgodovinstva, in na vseučiliših, kjer so prodaljšani tečaji, tudi učenje cerkovniga zakonika za pravnike. Snidovna (sinoda) je dala nov uciven spis.

Druza premena je bila v modroslovskih učilnih. Ker se je vsled pečovnikoviga nasveta sprevidilo, da modrija nemških modroslovcov je zapeljiva in le na to meri, mladost ob vso vero perpraviti, je car ukazal, da naj se na visokih solah Petrograski, Moskovski, Kijevski, Harkovski, in Kazanski, na glavnim pripravniskim vstavu in na Rišelevskim liceju modroslovsko učenje bogoslovskim učencim zroči, kateri naj učé umstvovanje (logiko) in skušavno duhoslovje. Potlej, da naj se umovavsko in duhoslovsko učenje ravna po vménu pečalništva (ministeria) zobraze in duhovne véde ruskiga spoznanja. Poslednjič, da naj se učenje modroslovstva za učence nerusovske cerkve na Derptskim vseučilišu in drugod obmeji samo na umovstvo in skušavno dušnijo ali duhoslovstvo. Z nastopnim učilnim letam 1850—51 so bile vse te povelja spolnjene. — n.

Razgled po kersanskim svetu.

Prusovsko. V Berolinu judje delajo, kakor judje znajo: v dnevniku, ki ga v svoji roki imajo, zaničujejo in zasramujejo kersansko vero in kersanske šege, in kristjanje k temu molcé. Rudeca capa „Urwählerzeitung“ imenovana, je od juda spisovana in od družiga juda založevana. Dan na dan blebeta ta judovšina nad vsem, kar je kersanskimu ljudstvu ljubo in drago. Celo nedelje in njeniga posvečevanja ti hebrejci ne pusté per miru. — Tako v Prusii delajo nekeršeni judje; tako in se hujsi delajo drugod kerseni judje po svojih neobrezanih listih ti neobrezani judje vkljub tiskarski postavi nesramne dela oznanujejo in priporočujejo, ktere so vstaau zakonske in nezakonske ljudi navno spriditi in

popačiti in mesta v sodomitarske gnjezda spremeniti; kristjanje, kersanski starši pa k temu molcé! Vse molcé, ko hudobija širokoustno govori!

Razširjanje katoličanstva na Prusovskim. V zdajni deržavnijski tišini se oči v Prusii in zlasti v Berolinu obračajo na katoličanstvo. Po premeri se je dozdej vsako leto okoli 50 protestantov v katoliško cerkev vernilo. Ker protestantje clo nejevoljni gledajo (ne vemo, zakaj? ker vender tudi oni verjamejo, da se v naši veri zamore zveličati), so napravili v Berolinu zbor, kateri bi imel prestop h katoličanam ustavljati in zadrževati. Dokler so le iz nižjih stanov prestopovali, protestanski možje še niso celo toliko porajtali; odkar so pa jeli tudi višji stanovi spoznovati, da cerkev, ki se je še le čez veliko sto let po Kristusovim odhodu zaplodila, ne more po nobeni pameti biti prava Jezusova cerkev, da taka ponarejena cerkev njih večno srečo na igro stavi, — od tistihmal so protestanti začeli še veliko bolj zavidljivo gledati na Rim in na katoličanstvo; zlasti jih tudi peče, ker vidijo, kar se na Angleškem godi. Torej prenda „Volkszeitung“, se boječ, ako se Rimskimu sedežu na Angleškem po sreči izteče, da bo tudi na Nemškem kej poskusil. Za pglavitni spodbudljaj prestopovanja h katoliški cerkvi na Pruskim imajo skerblijnost katoliškiga duhovstva za vboge rodovine v boleznih in na smertni postelji, kar evangelsko (protestansko) pastorstvo pri svojih bolnikih zanemarja. „Veliko tavžent jih terpi in umira, za ktere se noben evangelski pastor ne zmeni. Nasprot pa vidimo (pravi dopisnik iz Berolina 2. vel. serp.), kako se katoliško duhovstvo po dnevu in po noči, v dežju in viharju nobene hujave tudi smerti ne boji, ter k postelji svojih bolnikov tudi nar nadložniših priteka z gorečnostjo, ktera mora vsakimu vestnimu protestantu serce presuniti.

Iz Gorice se piše v „Vid. Dennik“, da čast. profesor Mozetič, kateri je bil pred 5 leti v Jeruzalem popotval in tudi severno stran Egipta do piramid obhodil, potlej se bil v severno Ameriko v Pittsburg podal, kjer je, za generalvikara zvoljen, tri leta prebil, je pred dvema mesecema zopet v Gorico prišel. On je sicer lani hodil po Nemškem in Avstrijskim s tem namenam, da bi nekoliko mladih duhovnov dobil, kateri bi se v Pittsburg podali; zdaj pa ne bo šel več v Ameriko, kjer mu obnebeje tam ne služi.

Iz Turina. Pglavitne pogoje Rima v poravnanju s Sardinijo so mende té, da naj se viksi škofa Franconi in Marongiù k svojim čedam poverneta, tudi da naj vlada odjénja od deželiskiga (civilniga) zakona in od daljniga vmesevanja v cerkveno premoženje.

London 4. vel. serp. Dnevnik zopet celo versto prestopov iz angličanske v rimsko cerkev oznanujejo. Zmed naj pomenljivših so: boronet Sir Vere de Vere s svojo deržino na Irskim, in fajmošter W. Hutchisson v Ekseterski episkopii.

Dunaj. Učenic 5. razreda izraelic Salomon Heller, 18 let star, je 10. tega mesca na svojo prošnjo bil kersen in je dobil ime Janez Nepomučan. Doma je iz Domovznic jicinskiga okroga.

Ljubljana. Gosp. Janez Čibašek, poprejšni kaplan v Šmarjeti, je faro sv. Kocjana pri Turjaku, ki mu je bila pred nekterimi dnemi podeljena, že nastopil. — 27. dan Julija t. l. je v Ljubljani 21 mladih duhovnov zakrament sv. mašnikoviga posvečenja prejelo.